

01. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΣΘΕΝΗ

Εισαγωγή	1
Ιστορικό	1
Κλινική εξέταση	4
Παρακλινική διερεύνηση του ασθενούς	8
Θεραπευτική προσέγγιση του ασθενούς	9

02. ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Προεγχειρητική αγωγή	11
Προετοιμασία για την εγχείρηση	15
Αναισθησία - Χειρουργική επέμβαση	15
Μετεγχειρητική αγωγή	15

03. ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

Εισαγωγή	19
Επιπλοκές από το χειρουργικό τραύμα	19
Επιπλοκές της θερμορύθμισης	21
Επιπλοκές από το αναπνευστικό σύστημα	22
Επιπλοκές από το καρδιαγγειακό σύστημα	25
Επιπλοκές από το νευρικό σύστημα	26
Επιπλοκές από το ουροποιητικό σύστημα	26
Επιπλοκές από την περιτοναϊκή κοιλότητα	27
Επιπλοκές από το ενδοκρινικό σύστημα	28
Επιπλοκές από το γαστρεντερικό σύστημα (γες)	29
Επιπλοκές από την ψυχική σφαίρα	31

04. ΑΣΗΨΙΑ - ΑΝΤΙΣΗΨΙΑ - ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΩΝ

Εισαγωγή	33
Αντισηψία - Ασηψία - Αποστείρωση	31
Χειρουργικές λοιμώξεις δέρματος και μαλακών μορίων	38
Τέτανος	43
Δήγματα εντόμων και ζώων	44

05. Η ΕΠΟΥΛΩΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ

Φυσιολογία της επούλωσης	47
Χρόνια έλκη	50

06. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΤΡΑΥΜΑ

Εισαγωγή	57
Πρωτογενής απόκριση στη βλάβη	57
Πρώιμη φλεγμονώδης απόκριση	58
Απάντηση του νευροενδοκρινικού συστήματος	61
Σύνδρομο συστηματικής φλεγμονώδους απάντησης (SIRS)	64
Μεταβολικά αποτελέσματα - Κλινικές εκδηλώσεις	64

07. ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΕΣ - ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΕ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

Υγρά και ηλεκτρολύτες	67
Όγκος και περιεκτικότητα πεπτικού σε ιόντα	69
Διατήρηση ισοζυγίου υγρών σε φυσιολογικές και παθολογικές καταστάσεις	70
Προσδιορισμός ελλειμμάτων υγρών (όγκος - σύνθεση) και επιλογή διαλυμάτων αναπλήρωσης	71
Οξεοβασική ισορροπία	79

08. ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΘΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΘΡΕΨΗ

Βασικές αρχές μεταβολισμού θρεπτικών συστατικών	87
Κακή θρέψη (υποθρεψία)	88
Υποστήριξη της θρέψης - Τεχνητή διατροφή	91

09. ΑΙΜΟΣΤΑΣΗ - ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ - ΜΕΤΑΓΓΙΣΕΙΣ

Αιμόσταση	99
Διαταραχές του πηκτικού μηχανισμού	100
Μετάγγιση	102

10. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ - SHOCK

Εισαγωγή - Ιστορική εξέλιξη	105
Ορισμός	107
Ταξινόμηση - Επιδημιολογία	108

Στάδια - Παθοφυσιολογία και αντιρροπιστικοί μηχανισμοί	111
Βασικές αρχές αντιμετώπισης	115
Συμπεράσματα	116

11. ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

Εκτίμηση του εγκαύματος	119
Παθοφυσιολογία του εγκαύματος	123
Αντιμετώπιση	125

12. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΡΑΥΜΑΤΙΑ

Επιδημιολογικά στοιχεία	135
Συστήματα τραύματος	136
Προνοσοκομειακή φροντίδα	137
Διαλογή (Triage)	137
Εκτίμηση τραυματία	138

13. ΑΡΧΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ

Εισαγωγή	173
Ορολογία νεοπλασμάτων	173
Επιδημιολογία καρκίνου	174
Καρκινογένεση	175
Καρκινικοί δείκτες	175
Θεραπευτική προσέγγιση	178
Ειδικοί τύποι όγκων	186

14. ΣΑΡΚΩΜΑΤΑ ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ - GIST - ΔΕΣΜΟΕΙΔΕΙΣ ΟΓΚΟΙ

Επιδημιολογικά στοιχεία - Παράγοντες κινδύνου	191
Ιστοπαθολογία	192
Κλινική εικόνα - Διάγνωση	192
Βιολογική συμπεριφορά και φυσική πορεία	193
Προγνωστικοί παράγοντες και σταδιοποίηση	194
Διάγνωση	195
Θεραπεία	197

15. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΔΕΡΜΑΤΟΣ & ΥΠΟΔΟΡΙΟΥ

Ανατομία του δέρματος	207
Λειτουργίες του δέρματος	208
Καλοήθεις βλαβες του δέρματος	208

16. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΡΑΧΗΛΟΥ

Όγκοι - Κύστεις τραχήλου	233
--------------------------------	-----

17. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

Παθήσεις του θυρεοειδούς αδένα	237
Καλοήθεις παθήσεις του θυρεοειδούς	239
Φλεγμονώδεις νόσοι του θυρεοειδούς	245
Καλοήθεις όγκοι του θυρεοειδούς	248
Κακοήθεις παθήσεις του θυρεοειδούς	253
Θυρεοειδεκτομή	260
Παθήσεις παραθυρεοειδών αδένων	261
Παθήσεις επινεφριδίων	271
Πολυενδοκρινικά σύνδρομα	288

18. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ

Αδρή ανατομική μαστού και μασχάλης	293
Απεικονιστικές εξετάσεις	294
Καλοήθεις παθήσεις μαστού	303
Κακοήθεις όγκοι μαστού	310

19. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΟΝΩΝ

Εχινόκοκκος κύστη πνεύμονα	329
Νεοπλάσματα των πνευμόνων	334

20. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ - ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΟΣ

Παθήσεις οισοφάγου - Διαφράγματος	345
Παθήσεις διαφράγματος - Γαστροοισοφαγική παλινδρομική νόσος	369
Συγγενείς κήλες του διαφράγματος	369
Τραυματική διαφραγματοκήλη	370
Όγκοι του διαφράγματος	371

Κήλες του οισοφαγικού τρήματος	371
--------------------------------------	-----

21. ΚΗΛΕΣ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΤΟΙΧΩΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή	383
Επιδημιολογία	384
Μορφές κλινικής εκδήλωσης των κηλών του κοιλιακού τοιχώματος	384
Κήλες μηροβουβωνικής χώρας (βουβωνοκήλη & μηροκήλη)	385
Ομφαλοκήλη των ενηλίκων	396
Επιγαστρική κήλη	397
Μετεγχειρητική κήλη	399
Σπάνιες μορφές κηλών κοιλιακού τοιχώματος	401

22. ΟΞΕΙΑ ΚΟΙΛΙΑ

Εισαγωγή - ορισμοί	407
Ιστορικό	409
Κλινική εικόνα	410
Φυσική εξέταση	414
Διάγνωση	419
Διαφορική διάγνωση	426
Ειδικές κατηγορίες ασθενών	427
Ενδείξεις και αντενδείξεις χειρουργικής επέμβασης	428

23. ΕΝΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΦΡΑΞΗ

Απόφραξη λεπτού εντέρου	431
Απόφραξη παχέος εντέρου	443
Οξεία ψευδοαπόφραξη του κόλου (σύνδρομο Ogilvie)	455

24. ΟΞΕΙΑ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟΥ ΣΩΛΗΝΑ

Οξεία αιμορραγία ανώτερου πεπτικού	457
Αιμορραγία κατώτερου πεπτικού	464

25. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΤΟΝΑΙΟΥ - ΟΠΙΣΘΟΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Περιτονίτιδα	471
Ενδοπεριτοναϊκά αποστήματα	479
Οπισθοπεριτοναϊκά αποστήματα	482

Παθήσεις μείζονος επιπλόου και μεσεντερίου	483
Παθήσεις και όγκοι οπισθοπεριτοναίου	486

26. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΟΜΑΧΟΥ - ΔΩΔΕΚΑΔΑΚΤΥΛΟΥ

Ανατομία	491
Φυσιολογία	493
Γαστροδωδεκαδακτυλικό έλκος	495
Καρκίνος του στομάχου	509
Καρκινοειδείς όγκοι του στομάχου	523
Λέμφωμα στομάχου	524
Γαστρικοί πολύποδες	525
Στρωματικοί όγκοι	525
Λειομύματα - Λειομυοσαρκώματα	528
Καλοήθεις παθήσεις του στομάχου	529
Όγκοι δωδεκαδακτύλου	533

27. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΛΕΠΤΟΥ ΕΝΤΕΡΟΥ

Ανατομία - Φυσιολογία	535
Διαγνωστική προσέγγιση των παθήσεων του λεπτού εντέρου	536
Συγγενείς ανωμαλίες	538
Εκκολπώματα	538
Νόσος του Crohn	541

28. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΚΩΛΗΚΟΕΙΔΟΥΣ ΑΠΟΦΥΣΗΣ

Ανατομία - Φυσιολογία	567
Οξεία σκωληκοειδίτιδα	567
Νεοπλάσματα της σκωληκοειδούς απόφυσης	574

29. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΑΧΕΟΣ ΕΝΤΕΡΟΥ

Ανατομία - Φυσιολογία	577
Διαγνωστική προσέγγιση	578
Νεοπλάσματα του παχέος εντέρου	580
Καρκίνος του παχέος εντέρου	584
Εκκολπωματώση	606
Επιπλοκές εκκολπωματώσης	608

Κολίτιδες	615
Εντεροστομίες	636

30. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΟΡΘΟΠΡΩΚΤΙΚΟΥ ΣΩΛΗΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΝΕΟΥ

Ανατομία - Φυσιολογία	641
Πρωκτολογική εξέταση	642
Αιμορροΐδες	642
Ραγάδα δακτυλίου	654
Κνησμός του δακτυλίου	657
Πρόπτωση ορθού	658
Ακράτεια κοπράνων	662
Παραεδρικά αποστήματα - Συρίγγια	663
Ορθοκολπικά συρίγγια	670
Πυώδης - Συριγγώδης ιδρωταδενίτιδα (ιδραδενίτιδα)	671
Κύστη κόκκυγα (τριχοφωλεακό συρίγγιο)	672
Οξυτενή κονδυλώματα	675
Πρωκτικοί και περιπρωκτικοί όγκοι	676

31. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΗΠΑΤΟΣ

Ανατομία - Φυσιολογία	681
Τραύμα	683
Κύστες	686
Ηπατικά αποστήματα	693
Νεοπλάσματα ήπατος	694
Πυλαία υπέρταση	705

32. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΧΟΛΗΦΟΡΩΝ

Ανατομία - Φυσιολογία	717
Διαγνωστική προσέγγιση	719
Ίκτερος	722
Χολολιθίαση	725
Χοληδοχολιθίαση και αποφρακτικός ίκτερος	740
Κακώσεις εξωηπατικών χοληφόρων	745
Νεοπλάσματα εξωηπατικών χοληφόρων	751
Καρκίνος χοληδόχου κύστης	752
Χολαγγειοκαρκίνωμα εξωηπατικών χοληφόρων	756

33. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΑΓΚΡΕΑΤΟΣ

Ανατομία - Φυσιολογία	765
Παγκρεατίτιδα	768
Όγκοι παγκρέατος	785

34. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΠΛΗΝΟΣ

Ανατομία - Φυσιολογία	809
Διαγνωστικές μέθοδοι	809
σπληνομεγαλία	810
Υπερσπληνισμός	810
Κύστεις	812
Όγκοι	813
Λοιμώξεις	814
Αποστήματα	814
Ανεύρυσμα σπληνικής αρτηρίας	814
Θρόμβωση σπληνικής φλέβας	814
Κακώσεις του σπληνός	815

35. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΑΡΤΗΡΙΩΝ

Παθήσεις καρωτίδων	819
Ινωμυϊκή δυσπλασία	825
Διαχωρισμός έσω καρωτίδας	826
Μετακτινική στένωση	826
Ανεύρυσμα καρωτίδας	826
Όγκος καρωτιδικού σωματίου	827
Αρτηριακή αποφρακτική νόσος των άκρων	828
Νεφραγγειακή υπέρταση	844
Οξεία και χρόνια μεσεντέρια ισχαιμία	845
Σύνδρομο άνω θωρακικού στομίου	848
Αγγειοσυσπαστικά νοσήματα	849
Φλεγμονώδεις αρτηριίτιδες	850
Αρτηριοφλεβικές επικοινωνίες	851
Αρτηριακά ανευρύσματα	852

36. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΦΛΕΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΜΦΑΓΓΕΙΩΝ

Παθήσεις φλεβών	863
-----------------------	-----

Παθήσεις λεμφαγγείων	886
----------------------------	-----

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

37. ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ - ΚΑΡΔΙΟΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ

Αναισθησία	893
Καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση	897

38. ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Γενικά	899
Εκπαίδευση στις νέες χειρουργικές τεχνικές	899
Λαπαροσκοπική χειρουργική	902
Ρομποτική χειρουργική	904
Λαπαροσκοπική χειρουργική μιας τομής (SILS)	906
Διαυλική ενδοσκοπική χειρουργική (NOTES)	908

39. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΟΒΑΡΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

Ταξινόμηση παχυσαρκίας	911
Συσχέτιση παχυσαρκίας και μεταβολικού συνδρόμου	912
Αντιμετώπιση της κλινικά σοβαρής παχυσαρκίας	913
Συμπεράσματα	918

40. ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ

Ανοσολογία	921
------------------	-----

41. ΚΥΗΣΗ ΚΑΙ ΟΞΕΙΑ ΚΟΙΛΙΑ

Εισαγωγή	953
Ανατομικές και φυσιολογικές αλλαγές κατά την κύηση	953
Αιτιολογία οξείας κοιλίας	954
Παρακλινικός έλεγχος	955

42. Η ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ

Ενδείξεις της επεμβατικής ενδοσκόπησης	961
Θεραπευτική ενδοσκόπηση σε αιμορραγία του πεπτικού	961